

Protokół

z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Skarżysku Kościelnym

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skarżysku Kościelnym jest gminną jednostką organizacyjną utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje gminę, w której zamieszkuje 6 247 mieszkańców. Wójtem Gminy jest Pan Zdzisław Woźniak.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skarżysku Kościelnym został powołany Uchwałą Nr V/22/95 Rady Gminy w Skarżysku Kościelnym z dnia 26 czerwca 1995 r. w sprawie powołania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Ośrodek posiada własny REGON 292905269 i NIP 663-17-67-062.

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skarżysku Kościelnym jest Pani Agata Gula.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut stanowiący załącznik do Uchwały Nr XLI/261/2014 Rady Gminy Skarżysko Kościelne z dnia 10 marca 2014 r. w sprawie uchwalenia statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skarżysku Kościelnym. Zmiany do Statutu zostały wprowadzone: Uchwałą Nr XVIII/100/2016 Rady Gminy Skarżysko Kościelne z dnia 30 marca 2016 r. – w § 1 uaktualniono publikatory aktów prawnych oraz w § 4 ust. 1 dopisano pkt 22 – realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 11 marca 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016, poz. 195); Uchwałą Nr XXVI/157/2017 Rady Gminy Skarżysko Kościelne z dnia 31 stycznia 2017 r. – w § 1 uaktualniono publikatory ustaw, zmieniono zapis w § 5 ust. 5 pkt 8; dopisano pkt 10 – realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U z 2016, poz. 1860) oraz pkt 11 – realizacja zadania wynikającego z ustawy z dnia 11 marca 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016, poz. 195). Na dzień uchwalenia dokumentu publikatory aktów prawnych, w oparciu o które pracuje Ośrodek były właściwe, ale w trakcie dokonywania zmian w Statucie należy je uaktualnić.

Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 15/2017 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skarżysku Kościelnym z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skarżysku Kościelnym. Regulamin został wcześniej zatwierdzony przez Wójta Gminy. Zmiany do Regulaminu zostały wprowadzone Zarządzeniem Nr 28/2017 Kierownika

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skarżysku Kościelnym z dnia 4 października 2017 r. – w § 16 dodano zadania wynikające z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016, poz.1860).

Uchwałą Nr XXVII/160/2017 Rady Gminy Skarżysko Kościelne z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie: ustalenia szczegółowych warunków odpłatności za świadczone usługi opiekuńcze przez opiekunki domowe oraz warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Skarżysku Kościelnym.

Uchwałą Nr XL/256/2014 Rady Gminy w Skarżysku Kościelnym z dnia 5 lutego 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do uzyskania wsparcia w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Uchwałą Nr XL/255/2014 Rady Gminy w Skarżysku Kościelnym z dnia 5 lutego 2014 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.

Uchwałą Nr XL/254/2014 Rady Gminy w Skarżysku Kościelnym z dnia 5 lutego 2014 r. w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Skarżysko Kościelne na lata 2014-2020.

Upoważnienie Nr 5/2017 Wójta Gminy Skarżysko Kościelne z dnia 1 lutego 2017 roku w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skarżysku Kościelnym m. in. do: prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy i prowadzenia postępowań w sprawach prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.

Upoważnienie Nr 23/2017 Wójta Gminy Skarżysko Kościelne z dnia 27 lipca 2017 roku w sprawie upoważnienia Pani Wiesławy Niewczas – starszego pracownika socjalnego GOPS w Skarżysku Kościelnym m. in. do: prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy i prowadzenia postępowań w sprawach prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Barbara Nowak - koordynator kontroli - Kierownik Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 873/2017 z dnia 16 października 2017 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Annę Gromską.
2. Magdalena Pracon - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 875/2017 z dnia 16 października 2017 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Annę Gromską.
3. Barbara Smolanko - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 874/2017 z dnia 16 października 2017 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Annę Gromską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skarżysku Kościelnym* pod poz. Nr 1/2017.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 17 – 18 października 2017 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1769) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543 ze zm.).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2017 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1769).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skarżysku Kościelnym mieści się w budynku będącym własnością Urzędu Gminy, przy ul. Kościelnej 2a, tel. 041 271 40 20. Warunki lokalowe Ośrodka Pomocy Społecznej opisano w protokole oględzin, który stanowi załącznik nr 1 do protokołu. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje cztery pomieszczenia, wyposażone w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Należy stwierdzić, że warunki lokalowe Ośrodka są niedostateczne, ponieważ 3 pracowników socjalnych pracuje w 1 małym pokoju i klienci nie mają możliwości przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest bezrobocie, niepełnosprawność i długotrwała lub ciężka choroba.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest przelewem na indywidualne konta klientów lub w kasie Ośrodka Pomocy Społecznej w Skarżysku Kościelnym.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr

Przedmiotem kontroli w zakresie zatrudnienia była kadra zatrudniona w obszarze pomocy społecznej (Zał. Nr 2 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Skarżysku Kościelnym w obszarze pomocy społecznej na dzień kontroli zatrudnionych było na umowę o pracę 7 pracowników, tj.: kierownik, 3 pracowników socjalnych i 3 opiekunki środowiskowe.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Kierownik posiada odpowiedni staż i wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce, legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach, posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = $6\ 247/3 = 2\ 082$ osoby

Z powyższego wynika, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli spełnia wymóg art. 110 ust. 12 ustawy – w Ośrodku zatrudnionych jest 3 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy, ale nie spełnia wymogu art. 110 ust. 11 – na jednego pracownika socjalnego przypada 2 082 mieszkańców Gminy.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1796).

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS (Załącznik Nr 3 pkt 23 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że w 2017 r. do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **54 osób**, w tym 47 to osoby samotne. Koszt udzielonej pomocy za trzy kwartały 2017 r. wyniósł **210 125 zł**. W roku 2017 Ośrodek odprowadzał składkę na ubezpieczenie zdrowotne za wszystkie osoby.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne:

GOPS.5100.1066.1.2017; GOPS.5100.608.1.2017; GOPS.5100.988.1.2017;
GOPS.5100.1019.1.2017; GOPS.5100.741.2.2017; GOPS.5100.1077.1.2017;
GOPS.5100.561.1.2017; GOPS.5100.36.1.2017; GOPS.5100.874.1.2017;
GOPS.5100.1067.1.2017.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawierała dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Kopie dokumentów potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych, wydanych na zasiłki stałe, odnotowano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i upoważnienie Kierownika do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. Wymienione akty prawne widniały z aktualnymi publikatorami, jednak we wszystkich sprawdzonych decyzjach administracyjnych w podstawie prawnej przywołano kodeks postępowania administracyjnego bez daty wydania ustawy.

W postanowieniu decyzji wpisywano wysokość świadczenia i okres, na jaki zostało ono przyznane, a także sposób i termin wypłaty zasiłku.

Nadmienić należy, że w postanowieniu skontrolowanych decyzji widniała informacja o objęciu świadczeniobiorcy ubezpieczeniem zdrowotnym w wysokości 9 % zasiłku stałego w okresie pobierania świadczenia. Odprowadzanie składki na ubezpieczenie zdrowotne nie jest przedmiotem rozstrzygnięcia decyzji przyznającej zasiłek stały, zatem informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym winna być przekazywana stronie odrębnym pismem.

Zespół kontrolny stwierdził, że skontrolowanym decyzjom administracyjnym wydanym na zasiłki stałe nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, a w uzasadnieniu stosując zapis, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

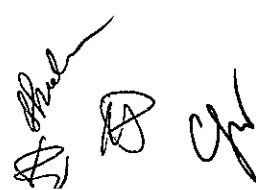
W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Decyzje o przyznaniu pomocy klienti odbierali osobiście, potwierdzając ten fakt datą oraz podpisem.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Z informacji sporządzonej przez Kierownika OPS wynika, że Ośrodek w 2017 r. do dnia kontroli pomocą okresową objął **145 osób**, a koszt udzielonej pomocy wyniósł **202 659 zł**, w tym środki własne 27 659 zł i 175 000 zł dotacja. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie – 131 osób.

Kontroli poddano dokumentację osób objętych pomocą okresową, na podstawie której wydano decyzje administracyjne o numerach:

GOPS.5101.899.2.2017; GOPS.5101.134.1.2017; GOPS.5101.134.2.2017;
GOPS.5101.1055.2.2017; GOPS.5101.36.2.2017; GOPS.5101.874.1.2017;
GOPS.5101.237.1.2017; GOPS.5101.167.2.2017; GOPS.5101.182.2.2017;
GOPS.5101.1045.3.2017; GOPS.5101.916.2.2017.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach znajdują się aktualne dochody z zakładów pracy, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z PUP, zaświadczenia lub oświadczenia o wysokości świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, zaświadczenia z Urzędu Gminy o wielkości gospodarstwa rolnego lub jego braku.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych widniał aktualny publikator i data wydania ustawy o pomocy społecznej oraz kodeksu postępowania administracyjnego. Przywołane było także rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i upoważnienie Wójta dla Kierownika OPS do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach.

Decyzjom, których realizacja była przed ich uprawomocnieniem nadawano rygor natychmiastowej wykonalności wpisując w podstawie prawnej art. 108 k.p.a., informując o tym fakcie osoby zainteresowane w postanowieniu, a w uzasadnieniu informowano strony, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W postanowieniu decyzji wpisywano wysokość udzielonej pomocy, powód jej przyznania, okres na jaki pomoc została udzielona oraz określano sposób i termin wypłaty zasiłków.

W przedmiotowych decyzjach informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag. Wysokość świadczeń była wypłacana zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS wynika, że w roku 2017 do dnia kontroli pomoc w formie posiłków otrzymało **ogółem 168 osób**, w tym do 7 roku życia – 31, do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej – 104 dzieci i 33 pozostałe osoby. Do dnia kontroli w roku bieżącym Ośrodek objął pomocą w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności **63 rodziny (139 osób)**. Ze sprawozdania MK 2 wynika, że za trzy kwartały 2017 roku koszt programu wyniósł **107 316 zł**, w tym **środki własne – 21 316 zł i dotacja z budżetu państwa 86 000 zł**.

Dożywianie prowadzone jest aktualnie w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Skarżysko Kościelne:

Lp	Nazwa szkoły	Liczba dożywianych uczniów w 2017 r.	Koszt posiłku	Rodzaj posiłku
1.	Zespół Szkół Skarżysko Kościelne	34	2,50 zł	gorący posiłek
2.	Szkoła Podstawowa w Majkowie	16	4,60 zł, a od IX – 3,00 zł	gorący posiłek
3.	Szkoła Podstawowa w Kierzu Niedźwiedzim	45	3,80 zł	gorący posiłek
4.	Szkoła Podstawowa w Grzybowej Górze	20	3,80 zł	gorący posiłek
5.	Szkoła Podstawowa w Lipowym Polu	5	3,80 zł	gorący posiłek
6.	Przedszkole w Skarżysku Kościelnym	10	3,50 zł	gorący posiłek

Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej w Skarżysku Kościelnym opłacał posiłki dla 35 dzieci uczęszczających do szkół poza Gminą. Koszt posiłku wynosił od 3 zł do 7 zł.

Na terenie Gminy Skarżysko Kościelne dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

GOPS.5113.939.5.2017; GOPS.5113.277.4.2017; GOPS.5113.575.2.20017;
GOPS.5113.871.2.2017; GOPS.5113.148.3.2017; GOPS.5113.971.4.2017;
GOPS.5113.1.2017; GOPS.5113.193.1.2017; GOPS.5113.471.3.2017;

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

GOPS.5114.991.2.2017; GOPS.5114.134.1.2017; GOPS.5114.906.2.2017;
GOPS.5114.237.1.2017; GOPS.5114.167.1.237; GOPS.5114.838.1.2017;
GOPS.5114.1077.1.2017; GOPS.5114.1045.1.2017; GOPS.5114.916.2.2017;
GOPS.5114.210.2.2017.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajdowała się kompletna dokumentacja – aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

Pomoc w ramach Programu przyznawana jest w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnym publikatorem. Przywoływano także upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej.

W podstawie prawnej decyzji informowano, że pomoc przyznana jest w związku z Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020 (M.P. z 2015, poz.821). W 6 sprawdzonych aktach Uchwała została przywołana z nieprawidłowym publikatorem.

Ponadto w podstawie prawnej decyzji przyznających zasiłek celowy na zakup żywności, w których dochód przekraczał kryterium dochodowe, przytaczano Uchwałę Nr XL/256/2014 Rady Gminy w Skarżysku Kościelnym z dnia 5 lutego 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do uzyskania wsparcia w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

W podstawie prawnej decyzji wydanych na posiłek w ramach Programu prawidłowo przywołano art. 48b ustawy o pomocy społecznej, mówiący o posiłku, natomiast we wszystkich sprawdzonych decyzjach na zasiłki celowe niewłaściwie przytoczono art. 36 ust. 2 lit. j oraz nie wpisano art. 39, mówiącego o zasiłku celowym.

W postanowieniu decyzji przyznającej posiłek określano kto jest biorcą, na jaki okres przyznano pomoc i liczbę dni w tygodniu, stawkę dzienną, typ posiłku oraz kto jest realizatorem dożywiania.

W decyzjach przyznających posiłek oraz zasiłek celowy na zakup posiłku, których realizacja była przed terminem ich uprawomocnienia się, w podstawie prawnej przywoływano art. 108 i 130 § 4 k.p.a. Zdaniem zespołu kontrolującego powinien być wskazany tylko art. 108 k.p.a. oraz należy poinformować o tym fakcie strony w postanowieniu i uzasadnieniu decyzji, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a. Ponadto w części sprawdzonych decyzji art. 108 k.p.a. został przywołany tylko 2 razy – w postanowieniu i uzasadnieniu.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, GOPS w Skarżysku Kościelnym przyznaje zasiłki celowe na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu opału, leków, obuwia czy na opłatę rachunków za energię elektryczną. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w 2017 roku do dnia kontroli, jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika OPS, przyznała pomoc w formie zasiłku celowego **30 osobom**, a w postaci specjalnego zasiłku celowego – **17 osobom**.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta klientów, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

Zasiłek celowy:

GOPS.5102.874.1.2017;	GOPS.5102.148.1.2017;	GOPS.5102.148.2.2017;
GOPS.5102.210.1.2017;	GOPS.5102.177.1.2017;	GOPS.5102.1041.1.2017;
GOPS.5102.1019.4.2017;	GOPS.5102.990.3.2017;	GOPS.5102.274.2.2017;
GOPS.5102.274.1.2017;		

Specjalny zasiłek celowy:

GOPS.5102.150.1.2017;	GOPS.5102.1026.1.2017;	GOPS.5102.946.1.2017;
GOPS.5102.1052.1.2017;	GOPS.5102.753.1.2017;	GOPS.5102.319.1.2017;
GOPS.5102.990.1.2017;	GOPS.5102.471.2.2017;	GOPS.5102.644.2.2017;
GOPS.5102.1021.1.2017.		

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny. Zasiłki celowe oraz specjalne celowe przyznawane były w szczególności na żywność oraz koszty związane z zakupem leków i leczeniem.

Pomoc w formie zasiłków celowych, w tym specjalnych zasiłków celowych, przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego i rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a także upoważnienie Kierownika do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. Wymienione w podstawie prawnej decyzji akty prawne widniały z aktualnymi publikatorami, jednak we wszystkich sprawdzonych decyzjach administracyjnych kodeks postępowania administracyjnego przywołano bez daty wydania ustawy.

Ponadto w postanowieniu decyzji wydanych na specjalne zasiłki celowe brak było celu przyznania wsparcia, który wynikał jedynie z rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Zespół kontrolny odnotował, że skontrolowane decyzje administracyjne, wydane na zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe posiadały rygor natychmiastowej wykonalności, który nadano przywołując w podstawie prawnej art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności. a w uzasadnieniu stosując zapis, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W decyzjach administracyjnych strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skarżysku Kościelnym realizuje pomoc w formie usług opiekuńczych, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Rada Gminy w Skarżysku Kościelnym Uchwałą Nr XXVII/160/2017 z dnia 28 marca 2017 roku określiła szczegółowe warunki odpłatności za świadczone usługi opiekuńcze przez opiekunki domowe oraz warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również tryb ich pobierania.

Z informacji Kierownika OPS wynika, że do dnia kontroli wsparciem w formie usług opiekuńczych **objętych było 19 osób**. Nikomu nie odmówiono takiej pomocy.

Usługi świadczone są przez opiekunki domowe zatrudnione przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej: 3 osoby na umowę o pracę, 1 osoba na umowę-zlecenie i 2 osoby przebywają na stażu w ramach umowy z PUP. Opiekunki posiadają ukończone kursy lub szkolenia w tym zakresie.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

GOPS.5122.1033.3.2017; GOPS.5122.1063.3.2017; GOPS.5122.684.3.2017;
GOPS.5122.999.3.2017; GOPS.5122.120.1.2017; GOPS.5122.1051.1.2017;
GOPS.5122.259.3.2017; GOPS.5122.841.3.2017; GOPS.5122.119.3.2017;
GOPS.5122.1042.3.2017.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny.

W podstawie prawnej skontrolowanych decyzji administracyjnych odnotowano aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego. Natomiast przy k.p.a. brak było daty wydania. Przytoczono aktualne rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a także Uchwałę Nr XXVII/160/2017 Rady Gminy w Skarżysku Kościelnym dotyczącą usług opiekuńczych i upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika OPS.

W postanowieniu decyzji informowano stronę o ilości dni i godzin przyznanej pomocy, okresie na jaki przyznano usługi, podano wysokość faktycznej odpłatności za 1 godzinę (który błędnie nazwano „pełnym kosztem”) oraz kto będzie wykonawcą usługi. W postanowieniu stwierdzono natomiast brak informacji o pełnym koszcie 1 godziny usług i procentowej odpłatności za 1 godzinę zależnej od dochodu.

W uzasadnieniu decyzji informowano zainteresowanych gdzie i kiedy należy wносить odpłatność. Zdaniem inspektorów informacja ta powinna znaleźć się w postanowieniu decyzji.

Do decyzji dołączony jest *Zakres obowiązków opiekunki domowej*, który otrzymuje także strona.

Decyzjom, których realizacja była przed ich uprawomocnieniem się, nadawano rygor natychmiastowej wykonalności wpisując w podstawie prawnej decyzji art. 108 k.p.a., informując o tym stronę w postanowieniu oraz w uzasadnieniu, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności ze względu na jeden z powodów określonych w art. 108 § 1 k.p.a.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W roku 2017 do dnia kontroli Ośrodek opłacał za pobyt w dps 8 osób.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna dokumentowana jest w wywiadach środowiskowych. Praca socjalna polegała w szczególności na: pomocy w kompletowaniu dokumentów o przyznanie świadczeń emerytalno-rentowych z ZUS, KRUS, załatwianiu spraw urzędowych podopiecznych, pomocy w uzyskaniu stopnia niepełnosprawności, pomocy w pisaniu pism, monitorowaniu osób kwalifikujących się do leczenia, monitorowaniu sytuacji osób starszych, samotnych w okresie zimy, monitorowaniu osób zagrożonych przemocą, współpracy z pielęgniarkami środowiskowymi dot. sytuacji zdrowotnej podopiecznych, współpracy z placówkami oświatowymi dot. sytuacji rodzinnej uczniów, monitorowaniu postępów w nauce, współpracy z policją, sądami. Pracownicy socjalni w I półroczu tego roku prowadzili pracę socjalną z 312 rodzinami i osobami.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającym się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. W ramach prowadzonej pracy socjalnej w roku bieżącym do dnia kontroli pracownicy socjalni zawarli 5 kontraktów socjalnych. Zdaniem zespołu kontrolującego jest to ilość niedostateczna.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego oraz usług opiekuńczych przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się m.in. aktualne zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur lub informacje z tych instytucji o nie pobieraniu świadczeń, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, informacje o wysokości pobieranych zasiłków rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zaświadczenia z UG o posiadaniu bądź nie gospodarstwa rolnego.

Warunki lokalowe kontrolowanego Ośrodka są niedostateczne, ponieważ 3 pracowników socjalnych pracuje w 1 małym pokoju i klienci nie mają możliwości przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Na dzień uchwalenia Statutu publikatory aktów prawnych, w oparciu o które pracuje Ośrodek były właściwe, ale w trakcie dokonywania zmian należy je uaktualnić.

Nie wnosi się zastrzeżeń do Regulaminu organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Kierownik i pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje i staż pracy wymagane na zajmowanych stanowiskach pracy.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli spełnia wymóg art. 110 ust. 12 ustawy – w Ośrodku zatrudnionych jest 3 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy, ale nie spełnia wymogu art. 110 ust. 11 – na jednego pracownika socjalnego przypada 2 082 mieszkańców Gminy.

Pozytywnym jest fakt, że wszystkie dzieci na terenie Gminy otrzymują gorący posiłek.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej oraz kodeksu postępowania administracyjnego. Przywołane było także aktualne rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i upoważnienie Wójta dla Kierownika GOPS do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej. Wpisywano również odpowiednie uchwały Rady Gminy dotyczące dożywiania i usług opiekuńczych.

Natomiast w podstawie prawnej decyzji przyznających: zasiłki stałe, zasiłki celowe, specjalne zasiłki celowe i usługi opiekuńcze kodeks postępowania administracyjnego przywołany został bez daty wydania.

W większości decyzji, w przypadku których wypłata środków następowała przed uprawomocnieniem się decyzji, w podstawie prawnej wpisywano art. 108 k.p.a., w postanowieniu i w uzasadnieniu informowano klienta, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a. Jedynie w decyzjach przyznających posiłek oraz zasiłek celowy na zakup posiłku w podstawie prawnej przywoływano art. 108 i 130 § 4 k.p.a. Zdaniem zespołu kontrolującego powinien być wskazany tylko art. 108 k.p.a. Ponadto w części tych decyzji art. 108 k.p.a. był przywoływany tylko 2 razy – w postanowieniu i uzasadnieniu.

W podstawie prawnej decyzji na zasiłki celowe i posiłek z Programu dożywiania informowano, że pomoc przyznana jest w związku z Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020 (M.P. z 2015 r. poz. 821). W 6 sprawdzonych aktach Uchwała została przywołana z nieprawidłowym publikatorem.

W podstawie prawnej decyzji wydanych na posiłek w ramach Programu prawidłowo przywołano art. 48b ustawy o pomocy społecznej, mówiący o posiłku, natomiast we wszystkich sprawdzonych decyzjach na zasiłki celowe z Programu niewłaściwie przytoczono art. 36 ust. 2 lit. j oraz nie wpisano art. 39, mówiącego o zasiłku celowym.

W postanowieniu skontrolowanych decyzji na zasiłki stałe widniała informacja o objęciu świadczeniobiorcy ubezpieczeniem zdrowotnym w wysokości 9 % zasiłku stałego w okresie pobierania świadczenia. Odprowadzanie składki na ubezpieczenie zdrowotne nie jest przedmiotem rozstrzygnięcia decyzji przyznającej zasiłek stały, zatem informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym winna być przekazywana stronie odrębnym pismem.

W postanowieniu decyzji wydanych na specjalne zasiłki celowe brak było celu przyznania wsparcia, który wynikał jedynie z rodzinnego wywiadu środowiskowego.

W postanowieniu decyzji przyznającej usługi opiekuńcze informowano stronę o ilości dni i godzin przyznanej pomocy, okresie na jaki przyznano usługi, podano wysokość faktycznej odpłatności za 1 godzinę (który błędnie nazwano „pełnym kosztem”) oraz kto będzie wykonawcą usługi. W postanowieniu brak było informacji o pełnym koszcie 1 godziny usług i procentowej odpłatności za 1 godzinę zależnej od dochodu oraz o terminie i sposobie wnoszenia opłat, które widnieją dopiero w uzasadnieniu.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że OPS w kontrolowanym okresie w sposób niedostateczny wykorzystuje kontrakt socjalny jako instrument pracy socjalnej – w roku bieżącym zawarto jedynie 5 kontraktów socjalnych.

Za pozytywne należy uznać to, że Ośrodek, oprócz opiekunek środowiskowych zatrudnionych na umowę o pracę, przyjmuje również osoby na staż w ramach umowy z Powiatowym Urzędem Pracy, dzięki czemu usługi opiekuńcze mogą być udzielone wszystkim mieszkańcom Gminy, którzy zgłoszą taką potrzebę.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

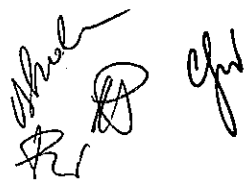
- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

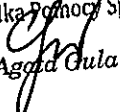
1. Protokół z przeprowadzonych oględzin dot. bazy lokalowej OPS.
2. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
3. Tabela sporządzona przez kierownika OPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

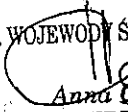
1. Barbara Smolanko
2. Barbara Nowak
3. Magdalena Pracok

Ze strony kontrolowanej:

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

mgr Agnieszka Gula

Kielce, dnia 17 listopada 2017 r.

Data i podpis 17.11.2017

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Anna Gromska
DYREKTOR
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce

GMINNY OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ
ul. Kościelna 2A
26-115 Skarżysko Kościelne
NIP 663-17-87-082 REGON 292905269